

F. t. l. vedr. forbud mod hold af ræve

sammenhæng er ikke ny. Således fremkom Det Ethiske Råd vedrørende Husdyr allerede i 1989 med en udtalelse om produktion af ræveskind, hvori rådet konkluderede, at der endnu ikke var udviklet burmiljøer eller alternative systemer, som sikrer, at dyrene ikke påføres urimelige ulemper, både fysisk og mentalt, og at produktionen, som den blev praktiseret på daværende tidspunkt, var etisk uacceptabel.

Der er ikke siden 1989 sket mærkbare ændringer i den måde, hvorpå ræve holdes i produktionsmæssig sammenhæng. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til Det Dyreetiske Råds udtalelse om pelsdyrproduktion fra 2003, hvoraf bl.a. følgende fremgår, jf. udtalelsens side 23:

»Frygtsomheden hos ræve er typisk mere udtalt end hos mink, hvilket har givet anledning til at sætte spørgsmålstejn ved, om det overhovedet kan lade sig gøre at holde ræve i en produktions-sammenhæng på en velfærdsmæssig acceptabel måde. Generelt begrænses mulighederne for at påpege konkrete anbefalinger for ræve af, at forskningen endnu ikke er særlig detaljeret med hensyn til tiltag, der i praksis kan bruges til forbedring af rævenes velfærd. Det Dyreetiske Råd påpeger, at selv om ræveproduktionen er blevet udviklet noget, er niveauet af dyrevelfærd ikke godt nok på nuværende tidspunkt, og nogle medlemmer stiller sig stærkt tvivlende over for, om det er realistisk at forvente, at produktionen vil kunne udvikles til et tilfredsstillende niveau.«

Det forhold, at farmræven gennem mange år er blevet opdrættet på en måde, der ikke har sikret dyret mod urimelige ulemper, og det forhold, at der fortsat ikke kan anvises en produktionsform, der sikrer farmræven rimelige forhold, indebærer, at den måde, hvorpå ræve holdes i produktionsmæssig sammenhæng, ud fra etiske overvejelser om farmræves velfærd må anses for uacceptabel.

3.3. Udover ræve, der holdes med henblik på pelsdyrproduktion, holdes der også ræve med henblik på brug til træning af hunde til gravjagt. Ved gravjagt anvendes hunde til at jage ræve ud af underjordiske huller (grave). Med henblik på at træne hundene anvendes i dag levende ræve, som placeres i træningsgrave. De ovenfor nævnte betragtninger vedrørende hold af ræve, herunder om ræves frygtsomhed, gør sig tilsvarende gældende for ræve, der holdes i fangenskab med henblik på træning af hunde til gravjagt. Hold af ræve med dette formål må således ligeledes ud fra etiske overvejelser om ræves velfærd anses for uacceptabel.

4. Baggrunden for overgangsreglerne

4.1. Indførelsen af et forbud mod hold af ræve rejser for så vidt angår den eksisterende ræveproduktion mv. spørgsmål med hensyn til den grundlovssikrede beskyttelse af ejendomsretten, jf. grundlovens § 73.

Det følger af grundlovens § 73, at ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det, og det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Der er tale om ekspropriation i grundlovens forstand, hvis der gøres indgreb i en rettighed, der er beskyttet af grundlovens § 73 (et indgreb i »ejendom«), og indgrebet må karakteriseres som ekspropriativt.

Udøvelse af virksomhed med opdræt af ræve udgør en rettighed, der er beskyttet af grundlovens § 73, og et forbud mod hold af ræve vil derfor indebære et indgreb i en rettighed, der er omfattet af grundlovens ejendomsbegreb.

Hvorvidt dette indgreb må anses for ekspropriativt, beror herefter på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed. Som momenter, der må tillægges betydning ved udøvelsen af dette skøn, kan navnlig peges på indgrebets formål og begrundelse, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret, herunder om det rammer mange eller få personer, indgrebets intensitet, om indgrebet angår en fremtidig eller en aktuel rettighed, og om indgrebet går ud på at overføre rettigheden fra den hidtidige ejer til en ny eller på en tilintetgørelse af denne råden.

Et forbud vil efter omstændighederne kunne ramme allerede etablerede ræveavlere mv. så økonomisk intensivt, at indgrebet må anses for ekspropriativt, medmindre der fastsættes en overgangsordning eller en dispensationsordning, som indebærer, at de pågældende – også efter indførelsen af et forbud på området – vil kunne fortsætte deres virksomhed i en længere årrække.

4.2. Det er Justitsministeriets vurdering, at der med fastsættelsen af en udfasningsperiode på 15 år vil kunne opnås en tilstrækkelig grad af sikkerhed for, at ingen af de eksisterende ræveavlere mv. vil kunne komme igennem med et krav om, at der er tale om et ekspropriativt indgreb, og at de derfor er berettiget til erstatning fra staten. Det skyldes, at en sådan udfasningsperiode vurderes at ville give samtlige avlere mv., herunder også de personer, der har hold af ræve som hovederhverv, en rimelig tid til at afvikle eller omlægge deres produktion.

Justitsministeriet er opmærksom på, at 15 år kan siges at være en lang udfasningsperiode. Heroverfor står imidlertid, at der er tale om et indgreb, hvorved man forbyder et erhverv, som i dag drives lovligt – og